

САОПШТЕЊЕ FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR I

САРАЈЕВО, 28. 3. 2013.

БРОЈ/ NUMBER 1

ЖИВОТНА СРЕДИНА *ENVIRONMENT*

ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОМЕТ НЕОПАСНОГ ОТПАДА

CROSS-BORDER TRAFFIC NON- HAZARDOUS WASTE

Анализа података о укупном прекограничном промету неопасног отпада у периоду (2006-2012) године указује на пад промета шест група отпада (отпад од сагоријевања, метални отпад, стаклени отпад, отпадни папир и картон, текстилни и пластични отпад). Примјетно је смањење извоза количина неопасне шљаке и пепела, као и знатан пад увоза свих врста отпада.

Укупна количина извезеног неопасног отпада у 2012. години износи 199.089 тона, што је за 13,8% мање у односу на претходну годину. Подаци о извезеним количинама неопасног отпада за период (2006-2012) године показују тренд постепеног пада, што је узроковано смањеним извозом количина неопасне шљаке и пепела у 2011. и 2012. години.

Укупна количина увезеног неопасног отпада у 2012. години износи 13.866 тона, што је за 31,2% мање у односу на претходну годину. Анализа података о увозу неопасног отпада за период (2006-2012) године указује на тренд константног пада увезених количина током посматраног периода.

Analysis of data on cross-border transport of non-hazardous waste in the period 2006-2012 showed decline amounts of six groups of waste (waste from combustion, metal scrap, waste glass, waste paper and cardboard, textiles and plastic waste). Notably, the reduction in the export waste slag and ash, also decline in imports of all types of waste.

The total amount of non-hazardous waste exported in 2012 amounted to 199.089 tons, which is 13.8% less than the previous year. Data on the exported quantities of non-hazardous waste for the period 2006-2012 show a trend of gradual decline, that caused reduced export amounts slag and ash waste in 2011 and 2012.

The total amount of imported non-hazardous waste in 2012 amounted to 13.866 tons, which is 31.2% less than the previous year. Analysis of data on the import of non-hazardous waste for the period 2006-2012 indicates a trend of continuous decrease of the amount of waste during the reference period.

1. СТАТИСТИКА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ –ИЗВОЗ НЕОПАСНОГ ОТПАДА

FOREIGN TRADE STATISTICS- EXPORT OF NON HAZARDOUS WASTE

1.1 ИЗВОЗ МЕТАЛНОГ ОТПАДА

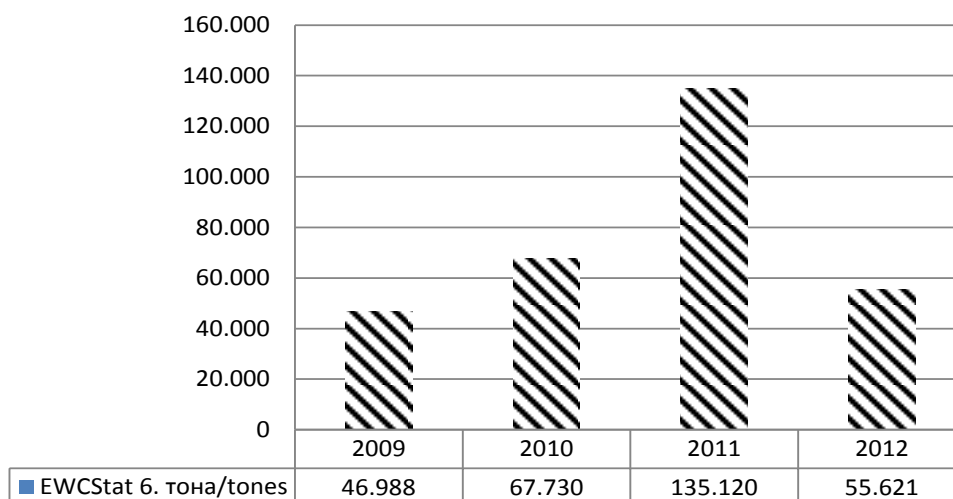
EXPORT OF METAL WASTE

Анализа података о извозу металног отпада у периоду (2009-2012) генерално указује на пад извезених количина. У 2012. години уочен је значајан пад извоза, количина извезеног отпада је за 41,2% мања у односу на 2011. годину. Током раздобља (2009-2012) највеће количине металног отпада извезене су у Словенију.

Analysis of data on exports of scrap metal in the period 2011-2012 indicates a general decline in exported quantities. In 2012 there was a significant decline in exports, the quantity of exported waste was 41,2% less compared to 2011. During the period 2009-2012 the largest quantities of scrap metal are exported to Slovenia.

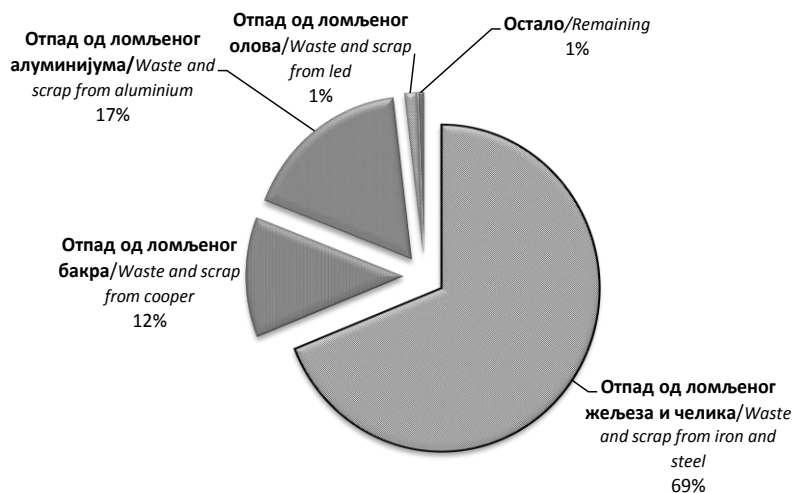
Граф 1. Извоз металног отпада, (2009-2012)

Graph 1. Export of metal waste, 2009-2012

Граф 2. Структура извезеног металног отпада, 2012.

Graph 2. Structure of exported metal waste, 2012

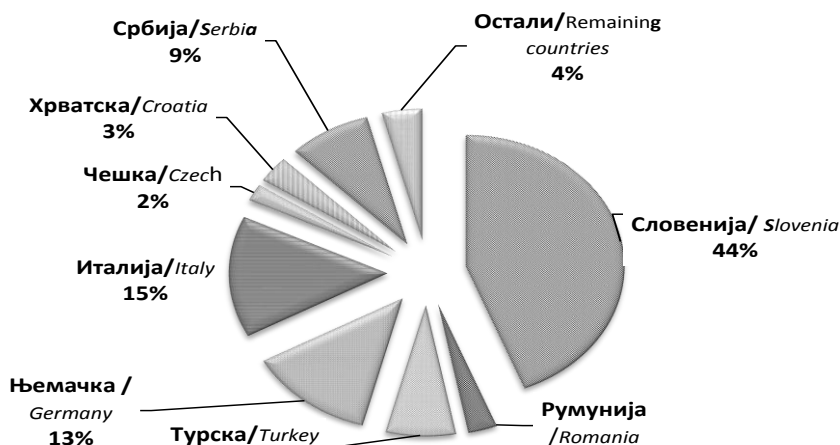

Од укупне количине извезеног металног отпада, отпад од жељеза или челика је учествовао са 69% (кључни број CN 7204). Приближно 44% укупне извезене количине отпадног жељеза и челика извезено је у Словенију у току 2012. године.

Of total volume of exported scarp metal, scarp iron or steel participated with 69% (key number CN 7204). Approximately 44% of total exported quantity of scarp iron and steel was exported to Slovenia during 2012.

Граф 3. Државе у које се извозио метални отпад, 2012.

Graph 3. Countries to which metal waste was exported, 2012

1.2 ИЗВОЗ СТАКЛЕНОГ ОТПАДА

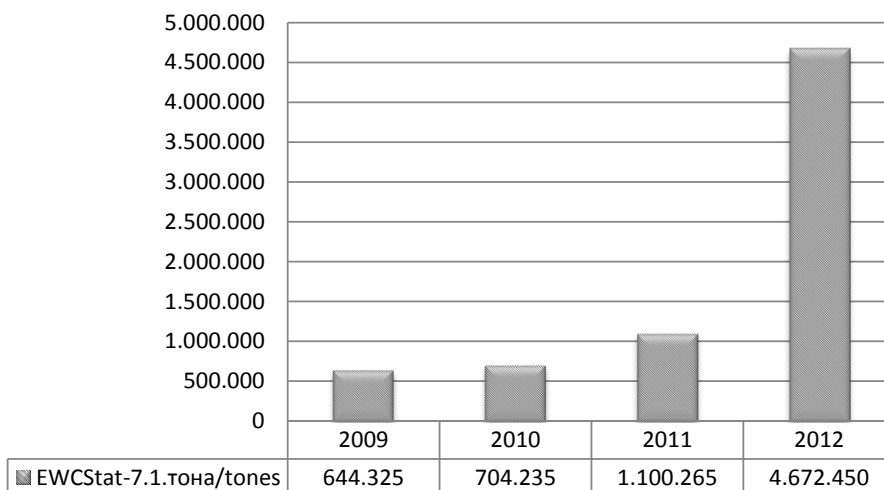
EXPORT OF GLASS WASTE

Анализа података о извозу стакленог отпада у периоду (2009-2012) генерално указује на раст извезених количина. Током 2012. године највеће количине стакленог отпада извезене су у Хрватску.

Analysis of data on exports of waste glass in the period 2009-2012 indicates a general increase in exported quantities. During 2012, the biggest amount of waste glass was exported to Croatia.

Граф 4. Извоз стакленог отпада, (2009-2012)

Graph 4. Export of glass waste, 2009-2012

1.3. ИЗВОЗ ТЕКСТИЛНОГ ОТПАДА

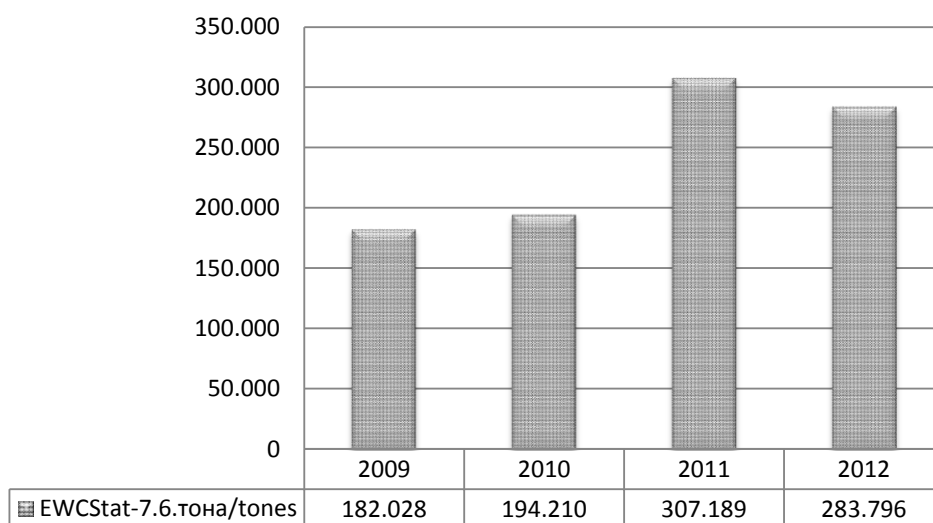
EXPORT OF TEXTILE WASTE

У 2012. години количина извезеног текстилног отпада је за 7,6% мања у односу на 2011. годину. Током 2012. године највеће количине текстилног отпада извезене су у Италију, 28% од укупне количине извезеног текстилног отпада.

In 2012, the quantity of exported textile waste was less by 92,4% compared to 2011. During 2012, the biggest amount of textile waste was exported to Italy, 28% of total quantity of exported textile waste.

Граф 5. Извоз текстилног отпада, (2009-2012)

Graph 5. Export textile waste, 2009-2012

1.4. ИЗВОЗ ОТПАДНОГ ПАПИРА И КАРТОНА

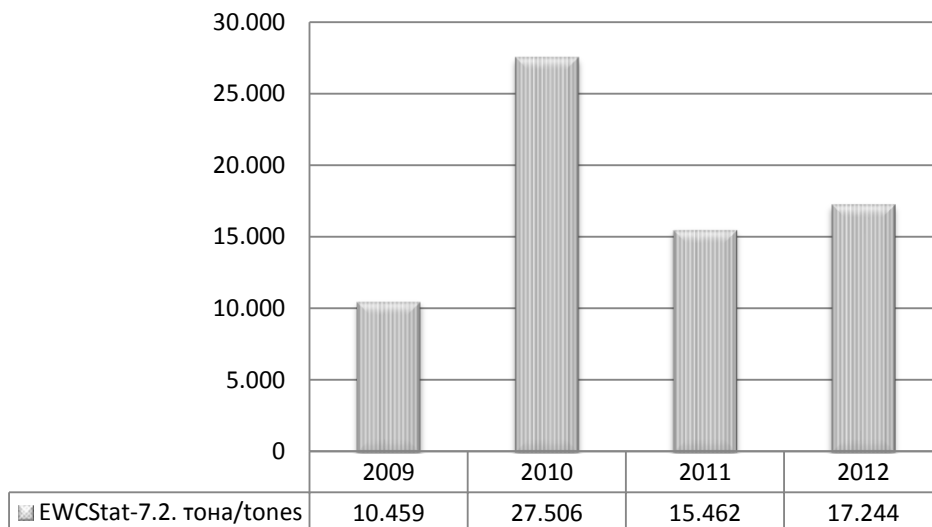
EXPORT OF WASTE PAPER AND CARDBOARD

Анализа података о извозу отпадног папира и картона у периоду (2009-2012) указује на раст извезених количина. У 2012. години количина извезеног отпадног папира и картона је за 111,5% већа у односу на 2011. годину (CN 4707- Папир и картон намијењени поновној преради (рециклажи)). Током 2012. године највеће количине отпадног папира и картона извезене су у Хрватску, 56% од укупно извезене количине отпадног папира и картонског отпада.

Analysis of data on exports of waste paper and cardboard in the period 2009-2012 shows increase in exported quantities. In 2012, the quantity of exported waste paper and cardboard was 111,5% higher compared to 2011 (CN 4707- Paper and cardboard for reprocessing (recycling)). During 2012, the biggest amount of waste paper and cardboard was exported to Croatia, 56% of the total exported quantity of waste paper and cardboard waste.

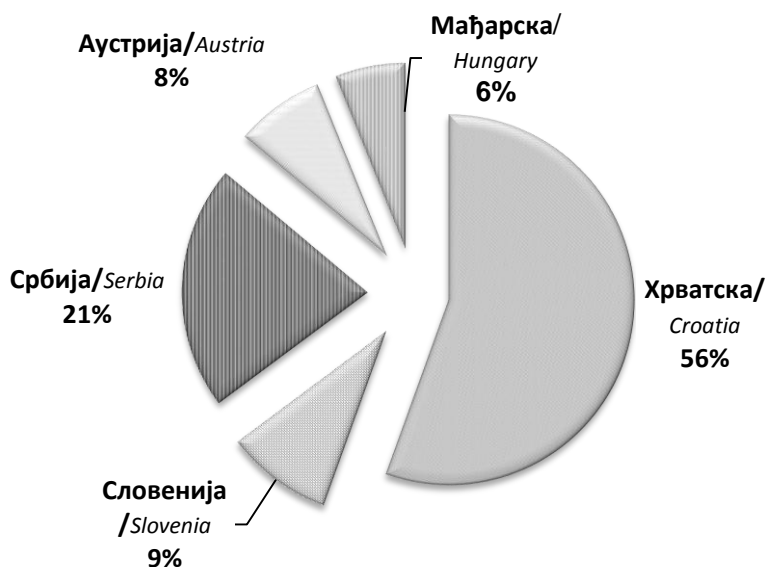
Граф 6. Извоз отпадног папира и картона, (2009-2012)

Graph 6. Export of waste paper and cardboard, 2009-2012

Граф 7. Државе у које се извозио отпадни папир и картон, 2012.

Graph 7. Countries to which waste paper and cardboard was exported, 2012

1.5. ИЗВОЗ ПЛАСТИЧНОГ ОТПАДА

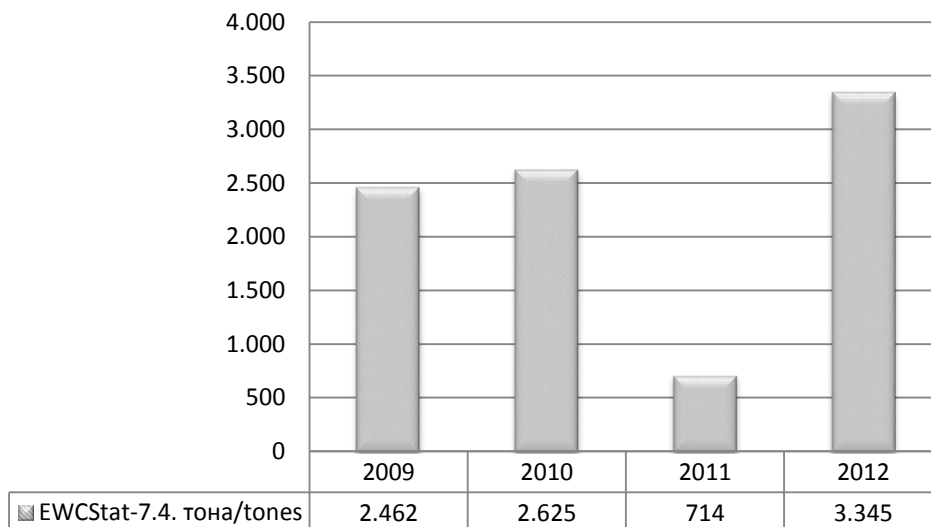
EXPORT OF PLASTIC WASTE

Анализа података о извозу пластичног отпада у периоду (2009-2012) генерално указује на раст извезених количина. У 2012. години количина извезеног пластичног отпада је за 27,4% већа у односу на 2010. годину. Током 2012. године највеће количине пластичног отпада извезене су у Хрватску, 47% од укупно извезене количине пластичног отпада.

Analysis of data on exports of plastic waste in the period 2009-2012 indicates a general increase in exported quantities. In 2012 the quantity of exported plastic waste was 27,4% higher compared to 2010. During 2012, the biggest amounts of plastic waste werw exported to Croatia, 47% of total exported quantity of plastic waste.

Граф 8. Извоз пластичног отпада, (2009-2012)

Graph 8. Export of plastic waste, 2009-2012

1.6. ИЗВОЗ НЕОПАСНЕ ШЉАКЕ И ПЕПЕЛА

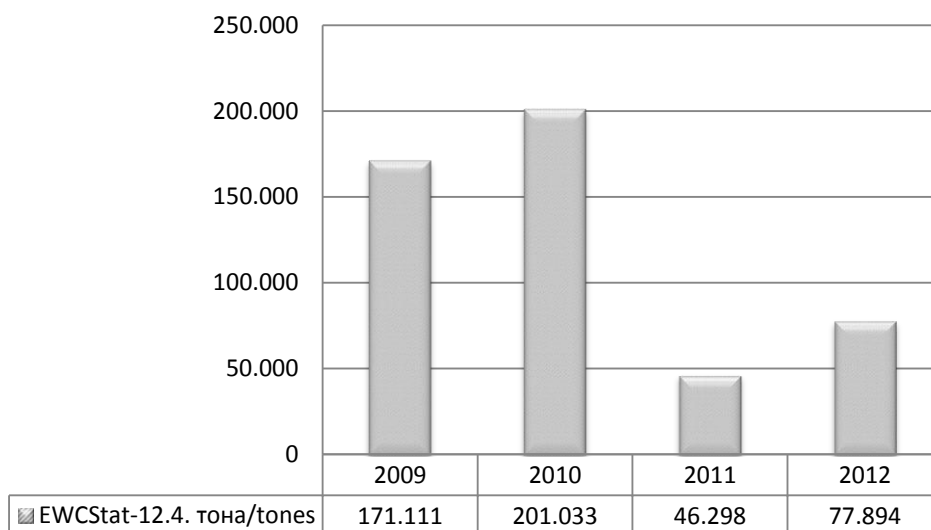
EXPORT OF WASTE SLUDGE AND ASH

Анализа података о извозу неопасне шљаке и пепела из топлинских процеса у периоду (2009-2012) указује на значајан пад извезених количина. Током 2012. године највеће количине неопасне шљаке и пепела извезене су у Мађарску, 65% од укупно извезене количине неопасне шљаке и пепела.

Analysis of data on export of waste sludge and ash in the period 2009-2012 indicates a general decline in exported quantities. During 2012, the biggest amounts of waste sludge and ash were exported to Hungary, 65% of total exported quantity.

Граф 9. Извоз неопасне шљаке и пепела, (2009-2012)

Graph 9. Export of non-hazardous waste sludge and ash, 2009-2012

2. СТАТИСТИКА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ – УВОЗ НЕОПАСНОГ ОТПАДА FOREIGN TRADE STATISTICS- IMPORT OF NON-HAZARDOUS WASTE

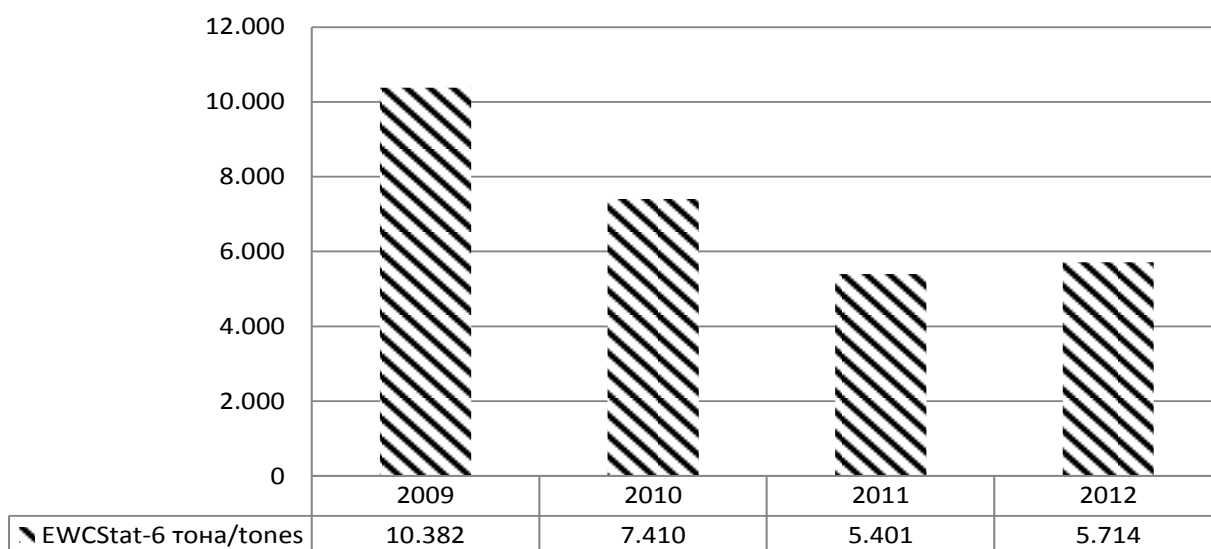
2.1 УВОЗ МЕТАЛНОГ ОТПАДА IMPORT OF METAL WASTE

Анализа података о увозу металног отпада у периоду (2009-2012) указује на континуиран пад увезених количина. Током 2012. године највеће количине металног отпада увезене су из Хрватске.

Analysis of data on import of metallic waste in the period 2009-2012 indicates a general increase in imported quantities. During 2012, the biggest amounts of metallic were imported to Croatia.

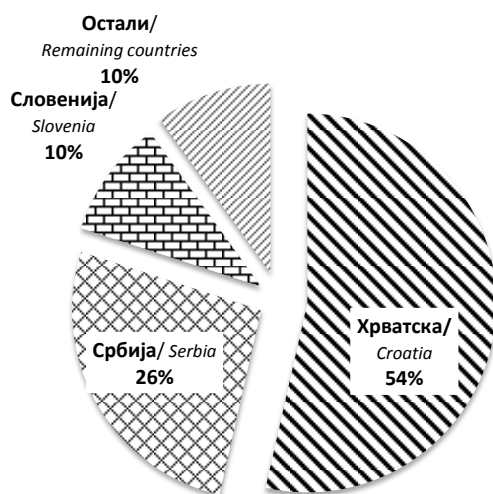
Граф 10. Увоз металног отпада, (2009-2012)

Graph 10. Import of metal waste, 2009-2012

Граф 11. Државе из којих се увозио метални отпад, 2012.

Graph 11. Countries from which metal waste was imported, 2012

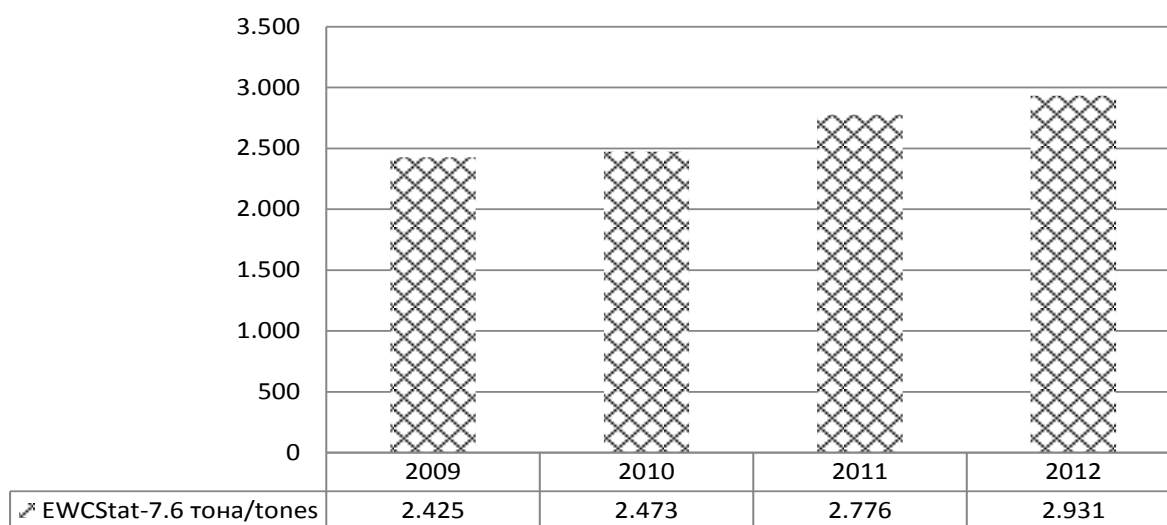
2.2 УВОЗ ТЕКСТИЛНОГ ОТПАДА IMPORT OF TEXTILE WASTE

Анализа података о увозу текстилног отпада у периоду (2009-2012) указује на континуиран раст увезених количина овог отпада током посматраног периода. У 2012. години количина увезеног текстилног отпада је за 5,6% већа у односу на 2011. годину. Током 2012. године највеће количине текстилног отпада увезене су из Немачке.

Analysis of data on import textile waste in the period 2009-2012 indicates increase of imported quantities. In 2012 the quantity of imported textile waste was 5,6% higher compared to 2011. During 2012, the biggest amounts of textil waste were imported from Germany.

Граф 12. Увоз текстилног отпада, (2009-2012)

Graph 12. Import of textile waste, 2009-2012

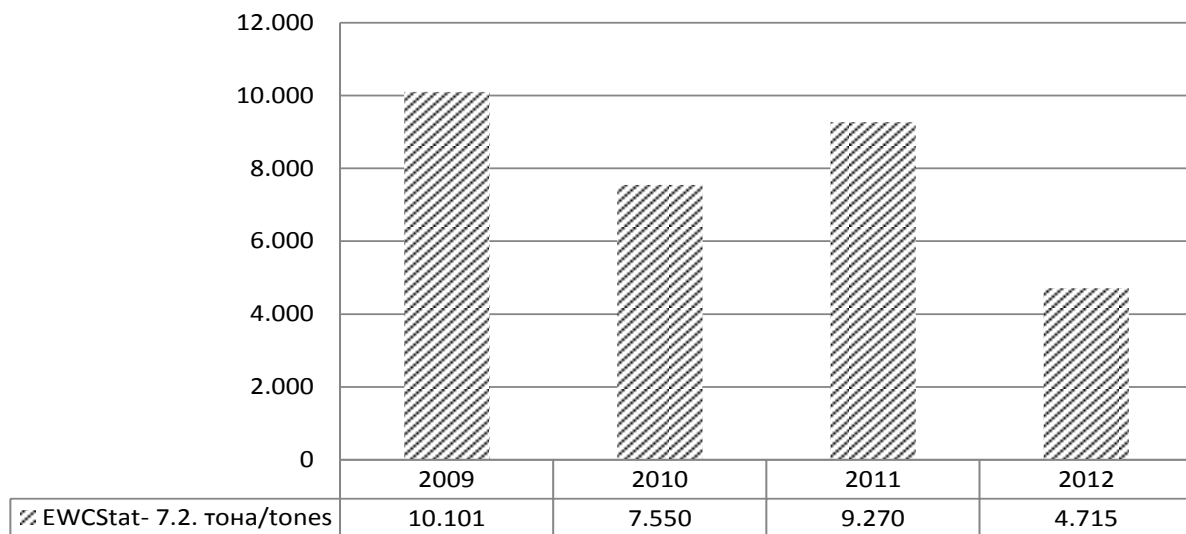
2.3 УВОЗ ОТПАДНОГ ПАПИРА КАРТОНА IMPORT OF WASTE PAPER AND CARDBOARD

Анализа података о увозу отпадног папира и картона у периоду (2009-2012) указује на континуиран пад увезених количина током посматраног периода. У 2012. години количина увезеног отпадног папира и картона је за 49,2% мања у односу на 2011. годину. Приближно 55% укупне увезене количине отпадног папира и картона увезено је из Црне Горе.

Analysis of data on import of paper and cardboard waste in the period 2009-2012 indicate increase in imported quantities. In 2012 the quantity of imported paper and cardboard waste was 49,2% less compared to 2011. During 2012, the biggest amounts of paper and cardboard waste were imported from Montenegro, 55% of total imported quantity.

Граф 13. Увоз отпадног папира и картона, (2009-2012)

Graph 13. Import of waste paper and cardboard, 2009-2012

2.4 УВОЗ ПЛАСТИЧНОГ ОТПАДА

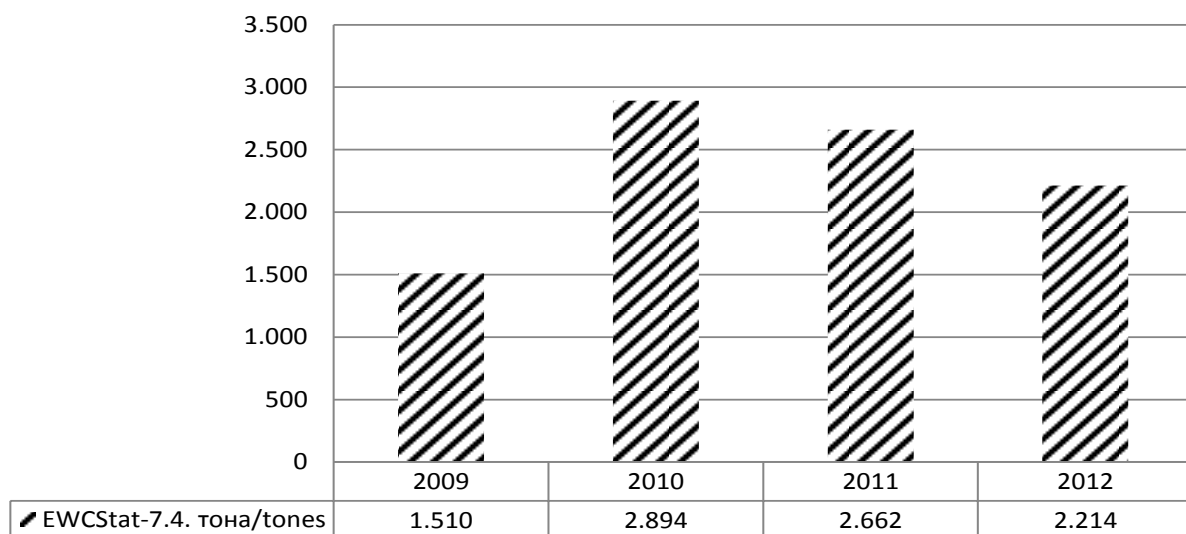
IMPORT OF PLASTIC WASTE

Анализа података о увозу пластичног отпада у периоду (2009-2012) указује на пад увезених количина од 2010. године. У 2012. години количина увезеног пластичног отпада је приближно 16,9% мања у односу на 2011. годину. Око 53% укупне увезене количине пластичног отпада је увезено из Хрватске.

Analysis of data on import of plastic waste in period 2009-2012 indicates decline of imported quantities from 2010. In 2012 the quantity of imported plastic waste was approximately 16,9% less compared to 2011. Close to 53% of imported plastic waste was imported from Croatia.

Граф.14. Увоз пластичног отпада, (2009-2012)

Graph 14 Import of plastic waste, 2009-2012

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Због недостатка података у Босни и Херцеговини о увозу/извозу неопасног отпада према Регулативи 259/93/ЕЕС о прекограничном промету отпада, Одјељење за статистику животне средине Агенције за статистику БиХ је предузело активности на обради доступних података статистике спољне трговине.

Развој и производња статистике спољне трговине у БиХ се одвија кроз статистичке институције. Основа развоја је утврђена европским прописима и стога је статистика спољне трговине у великој мјери усклађена са земљама ЕУ. Основни извор података је Јединствена царинска исправа (ЈЦИ). Агенција за статистику БиХ добија потребне податке из Јединствених царинских исправа од Управе за индиректно опорезивање БиХ, у складу са Протоколом о сарадњи потписаним између ове двије институције.

Подаци о извезеним/увезеним количинама неопасног отпада су добијени на основу обраде базе података статистике спољне трговине. База садржи податке који су релевантни за статистику о увозу и извозу отпада.

Ови подаци укључују следеће елементе:

- Опис робе
- Количине којима се тргује у тонама
- Земља поријекла и одредиште
- Доступне су и друге информације као што је вриједност робе, али оне нису релевантне за статистику увоза и извоза отпада у контексту Регулативе о статистици отпада 2150/2002/ЕС.

CN – (Комбинована номенклатура - Combined Nomenclature) је класификација роба унутар ЕУ за потребе прикупљања царина, статистичко праћење спољне трговине, те за примјену посебних мјера у оквиру трговинске, пољопривредне, фискалне и монетарне политике ЕУ. Она се заснива на међународној класификацији хармонизованог система, коју саставља Свјетска царинска организација, а Европска унија допуњава се својим потподјелама тзв. CN поднасловима.

Комбинована номенклатура се састоји од око 10 000 различитих кодова који описују робу. Од тих кодова, око 250 су кодови који се састоје од или садрже отпад, а који би могли бити основа за прикупљање статистичких података о увозу и извозу отпада за различите материјале. Обрадом базе података статистике спољне трговине су екстрактовани тарифни бројеви (CN кодови) који садрже отпад.

Избор тих кодова био је заснован на основу процјене и идентификације коју је урадио Њемачки завод за статистику, као и допуна које је

NOTES ON METHODOLOGY

Due to lack of information in Bosnia and Herzegovina on import/export of non hazardous waste according to 259/93/EEC Regulation on the transboundary movement of waste, the Department of Environmental Statistics of Statistics Agency Bosnia and Herzegovina has taken action to process the available data of external trade statistics.

Development and production of external trade statistics in BiH is done through statistical institutions. Basis for the development is defined by European regulations and therefore the statistics of foreign trade is largely in line with EU countries. The main data source is the Unique Customs Declaration (UCD). Agency for Statistics receives the necessary data from the single administrative document of the Indirect Taxation Authority, in accordance with the Protocol on Cooperation signed between the two institutions.

Data on exported/imported quantities of non-hazardous waste were obtained from processing databases of external trade statistics. The database contains information that is relevant to statistics on import and export of waste.

These data include the following elements:

- *Description of goods*
- *The quantities traded in tons*
- *Country of origin and destination*
- *There are also other information such as the value of the goods, but they are not relevant to statistics on imports and exports of waste in the context of Regulation 2150/2002/EC on waste statistics.*

CN – (Combined Nomenclature) the classification of goods within the EU for the purpose of collecting customs duties, statistical monitoring of foreign trade, and for the implementation of special measures in the commercial, agricultural, fiscal and monetary policy. It is based on the international harmonized system of classification, compiled by the World Customs Organization and the European Union to complement its subclauses so. CN subheadings.

Combined Nomenclature comprises about 10,000 different codes that describe the goods. Of these codes, about 250 codes that consist of or contain waste, which could be the basis for collecting statistical data on imports and exports of waste for different materials. Processing of a database of external trade statistics are extracted tariff numbers (CN codes) containing waste.

The choice of these codes was based on an assessment and identification conducted by German Bureau of Statistics, as well as amendments proposed by the

предложила Савезна агенција заштите околиша UBA (Federal Environment Agency).

Сви изабрани кодови нису били погодни за прикупљање статистичких података о увозу и извозу отпада и тај број је морао бити смањен због тога што:

- Неки кодови садрже и отпад и производ у истом коду
- Неки кодови садрже отпад који је у потпуности или дјеломично обухваћен извјештавањем у складу с Регулативом 259/93/ЕЕЦ о прекограничном промету отпада.

Ово су неки од закључака о прикладности кориштења спољнотрговинске статистике за потребе статистике увоза/извоза отпада:

1. За неке врсте отпада као што је метални отпад, папир и картон, стакло и пластични отпад, текстилни отпад и отпад од сагоријевања (пепео и шљака), статистика спољне трговине омогућава релевантне податке о увозу и извозу отпада, и ти подаци се могу користити као допуна подацима заснованим на Регулативи о прекограничном промету отпада.
2. За друге врсте отпада као што су искориштене гуме, отпад електроничке опреме и отпад из пољопривредно-прехрамбене индустрије, спољнотрговинска статистика не пружа добру основу за статистику о увозу и извозу отпада, будући да се подаци о отпаду и производима обично комбинују у истом коду Комбиноване номенклатуре.
3. Подаци статистике спољне трговине имају чешћу фреквенцију производње података у односу на фреквенцију која је захтјевана у Регулативи о статистици отпада, доступни су на вријеме и уз поштовање рокова.
4. Потребни подаци о увозу и извозу отпада се могу лако извадити из постојеће базе података статистике спољне трговине, и стога кориштење тих података за потребе Регулативе о статистици отпада укључује мало, или је то без икаквих додатних трошкова.
5. Методологија која се примјењује у Њемачкој би се у начелу могла користити од стране свих држава чланица ЕУ и шире.

CN - Комбинована номенклатура и статистичка EWC-Stat класификација су уопштено класификације које се заснивају на главном материјалу или производу. Комбинована номенклатура је много детаљнија од EWC-Stat класификације, и из тога разлога није превише тешко приписати кодове Комбиноване номенклатуре за једну од категорија у EWC-Stat класификацији.

За потребе израчунавања статистике о увозу и извозу металног отпада, предложени су кодови који

Federal Environment Agency UBA (Federal Environment Agency). All selected codes were not suitable for collecting statistical data on imports and exports of waste and this figure has to be reduced because:

- *Some codes contain waste and products in the same code*
- *Some codes may contain waste which is wholly or partly covered by the reporting in accordance with Regulation 259/93/ EEC on transboundary movement of waste.*

These are some of the conclusions about the appropriateness of using the foreign trade statistics for statistics of import/export of waste:

1. *For some types of waste such as scrap metal, paper and cardboard, glass and plastic waste, textile waste and combustion (ash and slag), foreign trade statistics to the relevant data on imports and exports waste and these data can be used as a supplement to the data based on the Regulation on the transboundary movement of waste.*
2. *For other types of waste such as used tires, scrap electronic equipment and waste from the agrifood industry, foreign trade statistics do not provide a good basis for statistics on import and exports of waste and products are usually combined in the same code of Combined Nomenclature.*
3. *The data of external trade statistics have higher frequency of production data in relation to the frequency that is required by the Regulation on waste statistics, and they are available on time and respecting deadlines.*
4. *Necessary data on import and export of waste can be easily removed from an existing database of external trade statistics, and therefore use these data for purposes of Regulation on waste statistics involve little or no additional cost.*
5. *The methodology applied in Germany could in principle be used by all EU member states and beyond.*

CN - Combined Nomenclature and EWC-Stat Classification are generally based on the main material or product. The Combined Nomenclature is much more detailed than EWC-Stat Classification, and for this reason is not too difficult to attribute codes to Combined Nomenclature for one of the categories in EWC-Stat classification.

For purposes of calculating the statistics of imports and exports of scrap metal, codes proposed to

представљају најбоље процјене које се могу повезати са EWCStat класификацијом, на агрегираном нивоу шифре **6- неопасни метални отпад**. CN кодови 79031000 (цинк прашина), 79039000 (цинк прах) и 81121300 (отпад берилија и остаци) нису укључени јер могу дјеломично бити обухваћени Регулацивом о прекограничном промету отпада.

За потребе израчунавања статистике о увозу и извозу стакленог отпада предложени су кодови који представљају најбоље процјене које се могу повезати са EWCStat класификацијом, на агрегираном нивоу шифре **7.1 – неопасни стаклени отпад**.

За потребе израчунавања статистике о увозу и извозу отпадног папира и картона предложени су кодови који представљају најбоље процјене које се могу повезати са EWCStat класификацијом, на агрегираном нивоу шифре **7.2 - отпад папира и картона**.

За потребе израчунавања статистике о увозу и извозу пластичног отпада предложени су кодови који представљају најбоље процјене које се могу повезати са EWCStat класификацијом, на агрегираном нивоу шифре **7.4 - пластични отпад**.

За потребе израчунавања статистике о увозу и извозу текстилног отпада предложени су кодови који представљају најбоље процјене које се могу повезати са EWCStat класификацијом, на агрегираном нивоу шифре **7.6 - текстилни отпад**.

За потребе израчунавања статистике о увозу и извозу неопасне шљаке и пепела из топлинских процеса предложени су кодови који представљају најбоље процјене које се могу повезати са EWCStat класификацијом, на агрегираном нивоу шифре **12.42 - неопасна шљака и пепео из топлинских процеса**.

Обрађени подаци статистике вањске трговине за ових шест група отпада су добар начин да се стекне увид у токове ових категорија отпада у Босни и Херцеговини.

represent the best estimate that can be linked with EWC- Stat Classificatin, at the aggregate level Code 6. non.-hazardous metal waste. CN codes 79031000 (zinc dust) 79039000 (zinc powder) and 81121300 (beryllium waste and residues) are not included because partially they can be covered by Regulation on the transboundary movement of waste.

For purpose of calculating statistics on import and export of waste glass codes proposed to represent the best estimate that can be linked with EWC-Stat Classification, at the aggregate level Code 7.1- non-hazardous glass waste.

For purposes of calculating the statistics of imports and exports of waste paper and cardboard codes proposed to represent the best estimate that can be linked with EWC-Stat Classificatin, at the aggregate level Code 7.2.- waste paper and cardboard.

For purposes of calcukating statistics on import and export of plastic waste codes proposed to represent the best estimate that can be linked with EWC-Stat Classification, at the aggregate level Code 7.4 – plastic waste.

For purposes of calculating the statistics of imports and exports of textile waste codes proposed to represent the best estimate that can be linked with EWC-Stat Classification, at the aggregate level Code 7.6- textile waste.

For purposes calculating the statistics of imorts and exports of non-hazardous slag and ash from thermal processes codes proposed to represent the best estimate that can be linked with EWC-Stat Classification, at the aggregate level 12.42- non-hazardous sludge and ash from thermal processes.

The processed data of external trade statistics for these six groups of waste are a goog way to gain insight into the flow of waste in Bosnia and Herzegovina.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 220 626 · Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622

Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.ba · Интернет страница Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор Зденко Милиновић

Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Саопштење приредили: Шевала Корајчевић, Тамара Шупић

Prepared by: Ševala Korajčević, Tamara Šupić

Лектор: Амра Капетановић / Language Editor: Ms. Amra Kapetanović

Штампа: 30 примјерака 30 copies printed

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернет/First Release data are also published on the Internet
